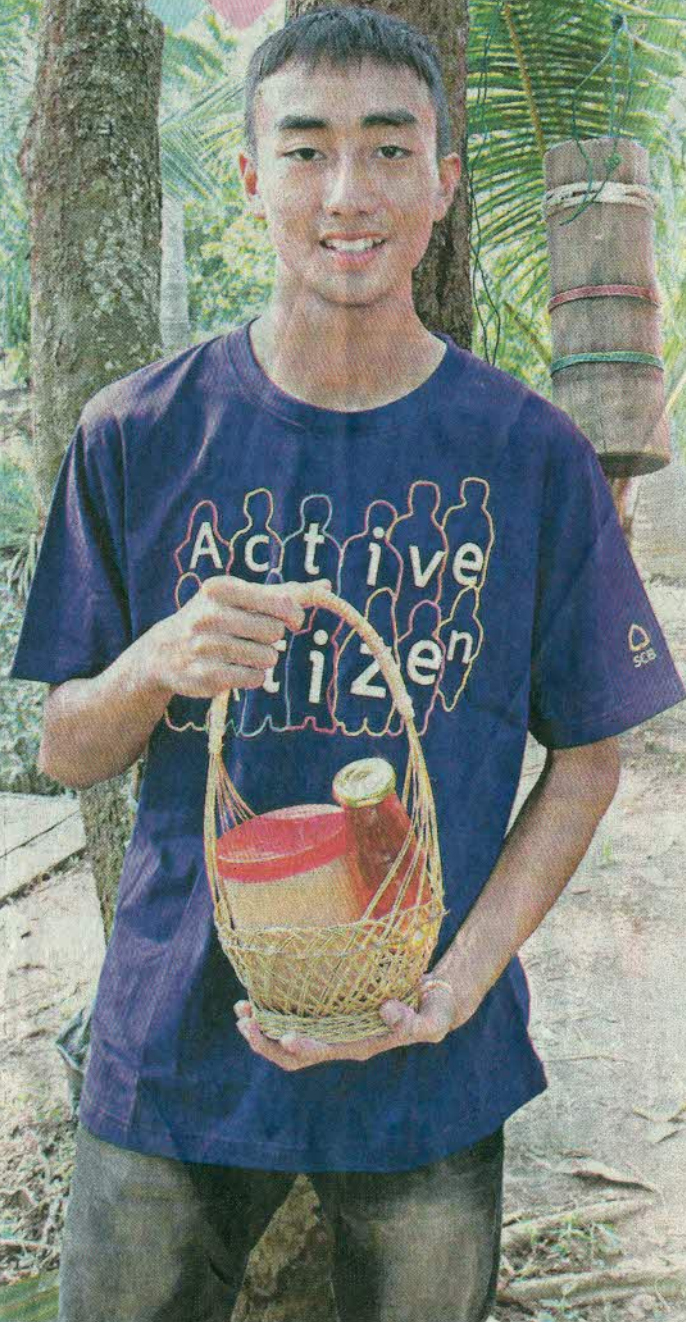

5 คนรุ่นใหม่ท้าทายคำกล่าว อัมพวา
ต่อลมหายใจน้ำตาสามะพร้าว

5 คนรุ่นใหม่ไม่ท้อ ต่อลมหายใจน้ำตาล

...ลงไปเรียนรู้เรื่องจะเกิดบางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นในใจเขาเอง ถึงตอนเขาจะลงไปเขาไม่ได้มีจิตสำนึกอะไรในใจ แต่พอเขาได้ลงไปทำ เรียนรู้อาจจะเกิดจิตสำนึกเหมือนกับที่ผมก็เกิดขึ้นมาแล้วครับ”

เสียงสะท้อนของกลุ่มคนรุ่นใหม่ตำบลท่าคาอย่าง นัต-ชนม์ สวัสดิ์ ฉิมเชื้อ, พิท-ชาตรี ลักขณาสมบัติ, ปิชาล-ขันติพงษ์ กาวีระใจ, หนูม-ธรรณธิ์ สุนทร และ กิฟ-ทวิพร คำสอน ที่กระตือรือร้นกับการตามรอยภูมิปัญญาท้องถิ่นของบรรพบุรุษ “น้ำตาลมะพร้าวท่าคา” อันเลื่องชื่อของอัมพวา สมุทรสงคราม เพื่ออนุรักษ์อาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ รวมไปถึงชักชวนคนรุ่นใหม่ให้เข้ามาเป็นแนวร่วม ต่อลมหายใจให้กับอาชีพของปู่ย่าตายายไม่ให้เลือนหายไป

การทำน้ำตาลมะพร้าวที่หมู่ 5 ตำบลท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม สืบทอดมาจากบรรพบุรุษรุ่นปู่ ย่า ตา ยาย ยาวนานหลายชั่วอายุคน ประโยชน์ของต้นมะพร้าวสามารถทำประโยชน์ได้หลายอย่าง ไม่ทำเครื่องจักสาน ไม้กวาด เชื้อเพลิงสำหรับติดไฟ ลำต้นขัดทำไม้กระดาน เสา เฟอร์นิเจอร์ ยอดใช้ประกอบอาหาร ลูกใช้รับประทาน น้ำหวานจากงวงมะพร้าวนำมาผ่านกระบวนการเป็นน้ำตาลมะพร้าว

แต่ปัจจุบันคนรุ่นหลังเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นที่มีความสะดวกสบายมากกว่า เหมื่อยน้อยกว่า ไม่มีความเสี่ยงสูงอย่างการประกอบอาชีพการทำน้ำตาล จึงเหลือแต่เพียงคนรุ่นเก่าที่ยังคงทำอยู่

ด้วยความห่วงใยเรื่องการหายไปของอาชีพดั้งเดิม ทำให้เกิดโครงการสำรวจท่าคาตามหาน้ำตาลมะพร้าวขึ้น จากการรวมกลุ่มของ นัต พิท ปิชาล หนูม และกิฟ ซึ่งอยู่ภายใต้โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ดำเนินงานโดยศูนย์ประสานงาน

วิจัยเพื่อท้องถิ่น สนับสนุนโดยมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และ สสส.

ปิชาล-ขันติพงษ์ ได้เล่าถึงกระบวนการทำงานว่า เริ่มแรกกลุ่มได้ลงไปเก็บข้อมูลในพื้นที่เพื่อได้ทราบถึงปัญหาในการทำน้ำตาลมะพร้าว และข้อมูลที่ได้น่าสนใจ เพราะจากฐานข้อมูลบอกว่าในตำบล

ท่าคามีเตาเคียวน้ำตาลมะพร้าว 100 กว่าราย แต่เมื่อลงพื้นที่จริงกลับพบว่าเหลือเตาเพียง 20 รายเท่านั้นที่ยังทำน้ำตาลมะพร้าวอยู่ และที่ทำแต่น้ำตาลมะพร้าวแท้ ๆ มีอยู่ไม่ถึง 5 ราย นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ประกอบการประสบปัญหาด้านการตลาดเพราะมีการแข่งขันด้านราคา ซึ่งเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้มีการเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่น หลังจากเก็บข้อมูล ได้มีการวางแผนจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เยาวชน ในพื้นที่และนักเรียนในโรงเรียนถาวรานุกุล โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างการเรียนรู้วิถีชีวิตอาชีพการทำน้ำตาลมะพร้าว

นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมโดยเชิญผู้ประกอบการน้ำตาลมะพร้าวในพื้นที่เข้าร่วมประชุม เพื่อระดมความคิดเห็นหาแนวทาง

พัฒนาอาชีพ รวมไปถึงการให้ความรู้เรื่องสถานการณ์น้ำตาลมะพร้าวของจังหวัด แนวคิดในการทำสหกรณ์ ผลการจัดกิจกรรมทำให้อบต.ทำคา เพื่อร่วมกันผลักดันสนับสนุนผู้ประกอบการน้ำตาลมะพร้าวในการสร้างแบรนด์ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องผลิตน้ำตาลมะพร้าวเท่านั้น และการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์

นัด-ชนม์สวัสดิ์ บอกว่า การทำโครงการฯ ทำให้มีความสุข แม้ว่าบางครั้งมันจะเหนื่อย มันก็เป็นการเหนื่อยที่มีความสุข เราได้เรียนรู้ ได้พบเจอคนเราได้ทำอะไรใหม่ ๆ ที่เราไม่เคยได้ทำ ตรงนี้เป็นโอกาสที่จะได้ทำ ได้เรียนรู้จริง จึงอยากให้คนรุ่นใหม่มีโอกาสมาร่วมทำกิจกรรม ซึ่งจะเห็นคุณค่าของอาชีพนี้ เพราะถ้าหากหมดคนรุ่นพ่อรุ่นแม่ สิ่งดี ๆ เช่น น้ำตาลมะพร้าว วัฒนธรรมท้องถิ่นก็อาจจะหายไปเหลือเพียงแค่ตำนาน

“พอเราอายุ 50-60 ลูกหลานมาถามเราจะตอบอย่างไร ว่าน้ำตาลมะพร้าวเป็นอย่างไร ผมคงตอบไม่ได้ เพราะมันเหลือแค่เพียงชื่อในตำนาน ผมคงรู้สึกผิดที่เราไม่ได้สืบทอดให้มันมาอยู่ถึงรุ่นเขาได้ ผมว่าตรงนี้เป็นหน้าที่ของทุกคนเราต้องลงมือทำ เราต้องทำจริง เราต้องทำให้ตรงนี้สำคัญขึ้นมาให้ได้ อย่างน้อย ๆ เป็นการจุดประกายความคิดให้เขาหันมาสนใจ หากได้ลงไปเรียนรู้เอง ได้ลงมือทำ เด็กรุ่นใหม่อาจจะเกิดจิตสำนึกเหมือนกับที่ผมก็เกิดขึ้นมาแล้วครับ”

ลมหายใจสุดท้ายของอาชีพการทำน้ำตาลมะพร้าว กำลังถูกปลุกขึ้นมาอีกครั้งด้วยสองมือคนรุ่นใหม่ ที่ไม่เพียงเห็นความสำคัญเพียงสร้างรายได้ให้กับชุมชนเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการอนุรักษ์อาชีพดั้งเดิมให้คนรุ่นหลังได้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษอีกด้วย.